

СХВАЛЕНО
педагогічною радою
Долинського Ліцею «Науковий»
Долинської міської ради
Івано-Франківської області
Протокол № 1
від 31.08.2023

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Долинського
Ліцею «Науковий»
Долинської міської ради
Івано-Франківської області
_____ Лариса Савчин
«31» серпня 2023 р.

**Освітня програма
Долинського Ліцею «Науковий»
Долинської міської ради Івано-Франківської області
на 2023/2024 навчальний рік
початкова школа 1-4 класи,
базова середня освіта 5-9 класи
профільна середня освіта 10-11 класи**

Зміст

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
РОЗДІЛ II. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДОЛИНСЬКОГО ЛІЦЕЮ «НАУКОВИЙ» ДОЛИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2023- 2024 НАВЧАЛЬНИЙ РІК	8
2.1. Освітня програма для початкових класів.....	8
2.2. Освітня програма II ступеня (базова середня освіта).....	35
2.3. Освітня програма 10-11 класів_(профільна середня освіта).....	44
РОЗДІЛ III. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми.....	54
Розділ IV. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми	54

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

За Статутом Долинський ліцей «Науковий» є закладом загальної середньої освіти I-III ступенів, що реалізує освітні програми на декількох рівнях загальної середньої освіти, має тип закладу вищого рівня, у якому провадиться освітня діяльність.

Структура навчального закладу відповідає нормативним документам і складається зі структурних підрозділів пансіон, початкова школа, гімназія, ліцей, що забезпечують відповідно початкову та базову середню освіту.

Мова навчання: українська.

Метою Долинського Ліцею «Науковий», який дає повну загальну середню освіту, є забезпечення реалізації права громадян на здобуття повної загальної середньої освіти, задоволення потреб громадян, суспільства і держави в якійсній освіті, формування цінностей, всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Заклад використовує технології дистанційного навчання під час карантину та інших надзвичайних обставин. Для забезпечення дистанційного навчання в закладі обрано електронну освітню платформу Google Classroom, онлайн-сервіси Google meet, Zoom за допомогою яких організовується освітній процес.

Дана освітня програма Долинського Ліцею «Науковий» розроблена на 2023/2024 навчальний рік відповідно до:

- ✓ Конституції України (ст.53);
- ✓ Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- ✓ розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- ✓ розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;
- ✓ постанови Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. №778 «Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад»;
- ✓ постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти»;
- ✓ постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011р. №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 7 серпня 2013р. №538);
- ✓ наказу МОН України від 11.09.2009 №854 «Про затвердження нової редакції Концепції профільного навчання у старшій школі»;
- ✓ наказу МОН України від 21.03.2018 №268 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»;
- ✓ наказу МОН України від 08.10.2019 №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»;
- ✓ Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898);
- ✓ наказу МОН України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- ✓ наказу МОН України від 19.08.2016 №1009 «Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи»;

- ✓ наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
- ✓ листа МОН України від 01.02.2018 №1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі»;
- ✓ листа Міністерства освіти і науки України від 02.04.2018 р. №1/9-190 «Щодо скороченої тривалості уроку для учнів початкової школи»;
- ✓ наказу МОН України від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- ✓ листа МОН України №1/9-322 від 18.05.2018 «Роз'яснення щодо порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у ЗНЗ в умовах повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей»;
- ✓ Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205.

Типові освітні програми, за якими розроблено Освітні програми закладу освіти для 1-11 класів

Класи	Варіант Типових освітніх програм, затверджених Міністерством освіти і науки України
1-2 класи	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О.Я. Савченко, 1-2 клас, затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 08.10.2019 № 1272
3-4 класи	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О.Я. Савченко, 3-4 клас, затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 08.10.2019 № 1273
5-6 класи	Додаток 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 №235
7-9 класи	Таблиця 8 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405
10-11 класи	Таблиці 2;3 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464)

Освітня програма Долинського Ліцею «Науковий» окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання учнів;
- зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням

рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей здобувачів освіти є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

У 2023/2024 навчальному році функціонуватимуть 25 класів, в яких будуть навчатися 583 учні. Заклад здійснює освітній процес українською мовою за денною формою навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня в закладі – 5 днів.

Структура 2023/2024 навчального року

Відповідно до частини 3, 4 статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту», за рішенням педагогічної ради (протокол від 31.08.2023 № 1) освітній процес у закладі організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня, триває 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 28 червня наступного року.

Навчальні заняття будуть організовані за семестровою системою:

I семестр - з 1 вересня по 21 грудня 2023 року,

II семестр - з 8 січня по 31 травня 2024 року.

Канікули:

Осінні: 23.10.2023 – 29.10.2023;

Зимові: 22.11.2023 – 07.01.2024;

Весняні: 25.03.2024 – 31.03.2024 .

Режим роботи

Відповідно до частини 4 статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» режим роботи закладу загальної середньої освіти визначається на основі відповідних нормативно-правових актів.

Тривалість навчальних занять в закладі: 35 хвилин у 1 класах, 40 хвилин у 2-4 класах та 45 хвилин в середній та старшій ланці. Перерви між уроками 10, 15 або 20 хвилин, що передбачено Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти.

Розклад дзвінків

1-ші класи

Урок Час Перерва

1. 8: 00 – 8: 35 – 20 хв.

2. 8: 55 – 9: 30 – 20 хв.

3. 10: 00 – 10: 35 – 20 хв.

4. 11: 05 – 11:40 – 20 хв.

5. 12: 00 – 12: 35

2-4 класи

1. 8: 00 – 8: 40 – 15 хв.
2. 8: 55 – 9: 35 – 25 хв.
3. 10: 00 – 10: 40 – 25 хв.
4. 11: 05 – 11:45 – 15 хв.
5. 12: 00 – 12:40 – 15 хв.
6. 12: 55 – 13: 35– 15 хв.

5-11 класи

1. 8: 00 – 8: 45 – 10 хв.
2. 8: 55 – 9: 40 – 20 хв.
3. 10: 00 – 10: 45 – 20 хв.
4. 11: 05 – 11:50 – 10 хв.
5. 12: 00 – 12:45 – 10 хв.
6. 12: 55 – 13: 40 – 10 хв.
7. 13: 50 – 14: 35 – 10 хв.
8. 14: 45 – 15: 30

Режим роботи груп подовженого дня

Відповідно до частини 9 статті 12 Закону України «Про повну загальну середню освіту» групи подовженого дня створюються та функціонують відповідно до рішення засновника закладу загальної середньої освіти за письмовими зверненнями батьків, інших законних представників учнів (вихованців).

На підставі рішення засновника керівник закладу загальної середньої освіти видає наказ про організацію діяльності групи подовженого дня.

На підставі заяв батьків в закладі створено дванадцять груп подовженого дня для учнів:

- 1-4-х класів згідно графіку
- 5-6-х класів згідно графіку

Та створено 3 групи на пансіоні для 5-11 класів

Режим роботи групи подовженого дня та організації освітнього процесу, схвалюється педагогічною радою і затверджується керівником закладу освіти.

Режим дня в закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

З урахуванням місцевих особливостей та кліматичних умов, за погодженням з відділом освіти Долинської міської ради Івано-Франківської області можуть змінюватися структура та графік канікул, запроваджуватися карантин.

Згідно з статтею Закону України «Про повну загальну середню освіту», навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, основної й старшої школи.

Державна підсумкова атестація проводитиметься відповідно до рекомендацій та наказів Міністерства освіти і науки України.

РОЗДІЛ II. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДОЛИНСЬКОГО ЛІЦЕЮ «НАУКОВИЙ» ДОЛИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ІВАНО- ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2023/2024 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

2.1. Освітня програма для початкових класів

Освітня програма для 1-4 класів школи I ступеня Долинського Ліцею «Науковий» Долинської міської ради Івано-Франківської області (початкова освіта) розроблена на виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 668) (у 1-4 класах), на основі «Типової освітньої програми початкової освіти. 1-2 класи під керівництвом О.Я.Савченко», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки 21.03.2018 № 268 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 1272 від 08.10.2019 р.) , «Типової освітньої програми початкової освіти. 3-4 класи під керівництвом О.Я.Савченко», затверджена наказом Міністерства освіти і науки № 1273 від 08.10.2019 р..

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма початкової освіти Долинського Ліцею «Науковий» (далі – Освітня програма) окреслює підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів, спланованих і організованих для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма визначає:

- деталізований опис компетентностей учнів;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між галузями знань та навчальними предметами за роками навчання, послідовність їх вивчення;
- форми організації освітнього процесу;
- деталізований опис інструментарію оцінювання;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальної програми під керівництвом О.Я.Савченко з урахуванням вимог до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти згідно з Державним стандартом початкової освіти і змінами до нього.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;

- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення

спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного і здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами. Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми або Освітніх програм рекомендується використовувати внутрішньо-предметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання в початковій школі.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»), враховуючи досягнення попереднього їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Освітня програма зорієнтована на роботу початкової школи з 5-денним робочим тижнем. Загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між галузями знань та навчальними предметами за роками навчання, послідовність їх вивчення визначено у річному навчальному плану Долинського Ліцею «Науковий».

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-2 класів складає 1680 годин/навчальний рік: для 1-х класів складає 805 годин/навчальний рік, для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-4 класів складає 1820 годин/навчальний рік: для 3-х класів складає 910 годин/навчальний рік, для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу загальної середньої освіти I ступеня.

На основі освітньої програми розробляється на кожен навчальний рік річний навчальний план з конкретизацією варіативного складника, враховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів

У Долинському ліцеї «Науковий» використовується типовий навчальний план початкової освіти для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання.

У 1-4 класах початкової освіти здійснюватиметься поділ класів на групи при вивченні окремих предметів (української мови, іноземної мови (англійської), інформатики) відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 за № 229/6517), листа МОНУ від 18.05.2018 № 1/9-322 Роз'яснення щодо порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах в умовах повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей, можливість якої передбачена Державним стандартом початкової освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21 лютого 2018 р., № 688 від 24 липня 2019 р..

При визначення гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класах – 35 хвилин, у 2-4 класах – 40 хвилин відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09.2020 № 2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394. Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти.

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватися та розширюватися у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Програми інваріантного складника Типового навчального плану є обов'язковими для використання у Долинському ліцеї «Науковий». Варіативна складова навчального плану використовується на індивідуальні заняття з української мови та математики.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 класах застосовується формувальне та підсумкове за рівнями навчальних

досягнень оцінювання (до наказу МОН від 13.07.2021 № 813 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти”).

Формувальне оцінювання має на меті підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Формувальне оцінювання здійснюють з метою отримання інформації про досягнення учнів задля прийняття рішень про наступні кроки в навчанні як учителем, так і учнем. Формувальне оцінювання здійснюється шляхом:

- постійного педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів та коментарів самого учня, інших учнів, учителя;
- застосування різних прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття, розуміння, застосування учнями навчального матеріалу;
- визначення динаміки нарощування якісних показників результатів навчання у поточній навчальній діяльності;
- поточного аналізу змістового накопичення учнівського порт фоліо, само оцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів, співбесід із батьками учнів задля врахування їх думки щодо особистісного розвитку та соціалізації тощо.

Оцінювання особистих досягнень учнів відбувається вербально відповідно до шкали оцінювання у свідоцтві досягнень: має значні успіхи; демонструє помітний прогрес; досягає результату за допомогою вчителя; потребує значної уваги і допомоги.

Вербальні оцінки (1-4 класи) та рівневі (3-4 класи) особистісних досягнень фіксуються двічі на рік у свідоцтві досягнень, зокрема у грудні (I семестр) та травні (II семестр, рік).

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

Перелік і пропонований зміст освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна

Іншомовна

Математична

Природнича

Громадянська та історична

Соціальна та здоров'язберезувальна

Інформатична

Технологічна

Мистецька

Фізкультурна

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у Типовій освітній програмі для закладів загальної середньої освіти під керівництвом О.Я.Савченко.

У початковому курсі мовно-літературної освітньої галузі виділено такі змістовні лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища». Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси та навчальні предмети:

1 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти»

2 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Читання»

3-4 класи – навчальні предмети «Українська мова», «Літературне читання».

Освітня галузь «Іншомовна» реалізується через окремий предмет «Іноземна мова» (англійська).

Освітня галузь «Математична» реалізується через окремий предмет «Математика». Реалізація мети і завдань початкового курсу математики здійснюється за такими змістовими лініями: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

Освітні галузі «Природнича», «Громадянська та історична», «Соціальна та здоров'язбережувальна» реалізуються в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» окремими предметами або в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузева; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Освітня галузь «Інформатична» реалізується через окремий предмет «Інформатика» з 2 класу.

Освітня галузь «Технологічна» реалізується через інтегрований курс «Дизайн і технології». Реалізація мети і завдань інтегрованого курсу «Дизайн і технології» здійснюється за змістовими лініями: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проектування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується окремим предметом «Фізична культура» за такими змістовими лініями: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

Мистецька освітня галузь реалізується через предмети вивчення за окремими видами мистецтва: музичне мистецтво, образотворче мистецтво за умови реалізації упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

У школі I ступеня основні предмети викладають вчителі початкових класів, а англійську мову, інформатику, фізичну культуру викладають вчителі-предметники.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів галузі.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Освітня програма початкової школи Долинського Ліцею «Науковий» передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями з урахуванням вимог до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти.

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти

(з додатку до Державного стандарту початкової освіти)

з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, мова відповідних корінних народів та національних меншин, літератури)

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Взаємодія з іншими особами усно, сприйняття і використання інформації для досягнення

Сприймає інформацію усну сприймає усну інформацію; критично сприймає інформацію для досягнення різних цілей; уточнює інформацію з огляду на ситуацію [2 MOB 1.1] [4 MOB 1.1]

Перетворює інформацію в різні повідомлень усну відтворює основний зміст на основі почутого створює асоціативні схеми, таблиці; до мети; на основі почутого стисло і вибірково передає зміст малює/добирає ілюстрації; почутого; переказує текст за передає інформацію графічно [2 різними завданнями [4 MOB 1.2] MOB 1.2]

Виокремлює інформацію виокремлює цікаву для себе інформацію; передає її іншим особам [2 MOB 1.3] виокремлює інформацію з різних усних джерел, зокрема медіатекстів, для створення власного висловлювання з конкретною метою [4 MOB 1.3]

Аналізує інтерпретує інформацію та розпізнає ключові слова і визначає та обговорює цілі, усну фрази в усному повідомленні, основні ідеї та окремі деталі усної виділяє їх голосом у власному повідомленні; пояснює зміст і мовленні; пояснює, чому форму текстів, зокрема інформація зацікавила; за медіатекстів, пов'язує, зіставляє із допомогою вчителя виявляє власними спостереженнями, очевидні ідеї у простих текстах, життєвим досвідом, враховує медіатекстах [2 MOB 1.4] думки інших осіб [4 MOB 1.4]

Оцінює інформацію усну висловлює думки щодо усного повідомлення, простого до усного повідомлення, простого тексту, медіатексту; намагається тексту, медіатексту, обґрунтовує пояснити свої вподобання; думки, спираючися на власний звертається до дорослих задосвід; визначає позицію підтвердженням правдивості співрозмовника, погоджується з інформації [2 MOB 1.5] нею або заперечує її [4 MOB 1.5]

Висловлює і захищає власні погляди висловлює власні погляди щодо предмета обговорення; підтверджує їх прикладами, намагається зробити так, щоб враховує думки інших осіб; висловлювання було зрозуміле і дотримується найважливіших цікаве для інших осіб; правильно правил літературної вимови, вимовляє загальноповжиті слова висловлюючи власні погляди [4 MOB 1.6] MOB 1.6]

Використовує вербальні та невербальні засоби під час відомі вербальні та невербальні засоби для представлення своїх думок розпізнає емоції своїх обирає вербальні та невербальні засоби спілкування, використовує невербальні засоби спілкування, використовує їх для передачі емоцій та спілкування та створення простих настрою; розпізнає образні медіатекстів відповідно до вислови і пояснює, що вони комунікативної мети; вимовляє з допомагають уявити; створює правильною інтонацією різні за метою висловлювання речення;

	прості медіатексти [2 МОВ 1.7]	використовує у власному мовленні засоби художньої виразності у творах різних жанрів [4 МОВ 1.7]
Регулює емоційний стан	власний розповідає про власні відчуття та емоції прослуханого/побаченого; ввічливо спілкується [2 МОВ 1.8]	описує власні емоції та відемоції співрозмовника від прослуханого/побаченого; доречно використовує у власному мовленні формули мовленнєвого етикету [4 МОВ 1.8]

Сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів, медіатекстах та використання її для збагачення свого досвіду

Сприймає текст	передбачає за прогнозує зміст обкладинкою, заголовком такнижки за обкладинкою, ілюстраціями, про що йтиметься заголовком, ілюстраціями та в дитячій книжці; читає вголос анотацією; володіє повноцінними правильно, свідомо, цілими навичками читання (вголос і словами нескладні за змістом імовчки), що дає змогу зрозуміти формою тексти; розуміє тексти різних видів [4 МОВ 2.1]	фактичний зміст прочитаного [2 МОВ 2.1]
----------------	--	---

Аналізує і інтерпретує текст	та пов'язує інформацію з тексту з відповідними інформації в життєвими ситуаціями; розрізняє головне і другорядне в тексті; факти; формулює визначає тему художнього твору, на основі інформації, виявленої в а також простого медіатексту [2 МОВ 2.2]	пов'язує елементи інформації в цілісну картину; факти і думки про ці висновки простих медіатекстів [4 МОВ 2.2]
------------------------------	---	--

Збагачує та емоційно-чуттєвий досвід	естетичний розповідає про власні почуття та емоції від прочитаного тексту; відтворює емоції літературних персонажів під час інсценізації [2 МОВ 2.3]	описує емоційний стан персонажів, співпереживає [4 МОВ 2.3]
--------------------------------------	--	---

Оцінює текст	висловлює власні вподобання щодо змісту до прочитаних творів, літературних персонажів, об'єктів мистецтва і персонажів, намагається пояснити, що подобається, а що ні; висловлює думки про простих медіатекстів [2 МОВ 2.4]	висловлює власне ставлення до творів, літературних персонажів, об'єктів мистецтва і персонажів, намагається пояснити, що подобається, а що ні; висловлює думки про простих медіатекстів [4 МОВ 2.4]
--------------	---	---

Обирає тексти для читання	для обирає книжку для читання; пояснює власний вибір [2 МОВ 2.5]	визначає мету читання (для задоволення, розваги, пошуку потрібної інформації) та обирає відповідні тексти [4 МОВ 2.5]
---------------------------	--	---

Перетворює інформацію на основі тексту на основі тексту створює малює/добирає ілюстрації, план, таблицю, модель [4 МОВ фіксує інформацію графічно [2.2.6] МОВ 2.6]

Читає творчо експериментує з текстом експериментує з текстом (змінює кінцівку, місце подій, (змінює сюжет, переказує текст з імпровізує з репліками під час іншої позиції, додає персонажів, інсценізації тощо) [2 МОВ 2.7] імпровізує під час інсценізації) [4 МОВ 2.7]

Висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримання норм літературної мови

Створює письмові пише рукописними пише рукописними буквами висловлювання буквами, злито, розбірливо; розбірливо в темпі, який дає створює невеликі та нескладні за змогу записати власну думку та змістом висловлювання, записує інформацію з різних джерел; їх; правильно записує слова, які створює висловлювання, записує пишуться так, як вимовляються; їх урахуваючи мету та адресата і створює прості медіатексти за дотримуючися норм літературної допомогою інших осіб [2 МОВ мови, користується 3.1] орфографічним словником; створює тексти різних типів і жанрів (казка, розповідь, опис, міркування); створює прості медіатексти, використовує різні форми їх презентації [4 МОВ 3.1]

Взаємодіє в режимі обмінюється короткими створює короткі дописи для реального часу письмовими повідомленнями [2 захищених ресурсів, зокрема веб-сайта закладу загальної середньої освіти [4 МОВ 3.2]

Редагує письмові перевіряє написане, знаходить і виправляє тексти виявляє і виправляє недоліки орфографічні помилки, зокрема із письма самостійно чи застосуванням знань про будову допомогою вчителя; обговорює слова; аналізує та вдосконалює створений текст і вдосконалює створений текст відповідно до його за допомогою інших осіб [2 мети спілкування, перевіряє МОВ 3.3] грамотність написаного [4 МОВ 3.3]

Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними явищами, їх аналіз

Досліджує мовні спостерігає за мовними аналізує значення слів з явища одиницями та явищами, урахуванням контексту, будови відкриває деякі закономірності слова, перевіряє власне розуміння співвідношення звуків і букв, значення слова за словниками; значення слів, їх граматичної використовує у власному формі та ролі в реченні; мовленні слова з переносним спостерігає за власним значенням, синоніми та антоніми, мовленням та мовленням інших фразеологізми для досягнення

осіб, удосконалює власне мети спілкування; правильно мовлення за допомогою інших вживає граматичні форми частин осіб [2 МОВ 4.1] мови; правильно записує різні види речень за метою висловлювання [4 МОВ 4.1]

Використовує знання експериментує звуками, створює прості мовні ігри, з мови у мовленнєвій словами, фразами в мовних кросворди, ребуси, творчості іграх; аналізує за допомогою експериментуючи звуками, вчителя мовлення літературних словами, фразами; виокремлює персонажів [2 МОВ 4.2] характерні риси свого мовлення (улюблені слова, фрази); спостерігає за їх впливом на співрозмовників; коригує своє мовлення [4 МОВ 4.2]

з мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта)

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Сприйняття інформації, висловленої іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, та критичне оцінювання інформації

Сприймає усну розуміє короткі, прості визначає в усному повідомленні інформацію запитання, твердження, інформацію за різними завданнями на прохання/вказівки та реагує на знайомі повсякденні теми [4 ІНО 1.1] них вербально та/або невербально [2 ІНО 1.1]

Критично розпізнає знайомі слова і розуміє зміст усного оцінює усну фрази під час сприйняття усної висловлювання у знайомому інформацію інформації [2 ІНО 1.2] повсякденному контексті [4 ІНО 1.2]

Розуміння прочитаних іншомовних текстів різних видів для здобуття інформації або для задоволення, використання прочитаної інформації та її критичне оцінювання

Сприймає текст розпізнає знайомі слова з розпізнає знайомі імена/назви, опорою на наочність [2 ІНО 2.1] слова та елементарні фрази в коротких, простих текстах [4 ІНО 2.1]

Аналізує прочитану визначає в тексті інформацію за різними завданнями на знайомі інформацію повсякденні теми [4 ІНО 2.2]

Надання інформації, висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами усно, письмово та в режимі реального часу з використанням іноземної мови

Здійснює усну запитує та повідомляє спілкується на добре знайомі взаємодію інформацію про себе та теми, реагує на прості твердження повсякденні справи, вживаючи щодо задоволення нагальних потреб короткі сталі вирази та

використовуючи у разі потреби та висловлює такі потреби [4 ІНО 3.1]
жести [2 ІНО 3.1]

Усно висловлює описує себе та свій стан розповідає про людей, власні думки, почуття, короткими фразами [2 ІНО 3.2] навколишній світ та побут простими, ставлення та позиції окремими фразами та висловлює своє ставлення [4 ІНО 3.2]

Здійснює надає найпростішу запитує та надає особисту письмову взаємодію інформацію про себе у письмовій інформацію у письмовій формі, формі (записка, анкета) [2 ІНО 3.3] використовуючи прості слова, короткі речення та сталі вирази [4 ІНО 3.3]

Висловлює свої пише короткими фразами надає у письмовій формі думки, почуття, про себе [2 ІНО 3.4] інформацію про себе, навколишній ставлення та позиції світ, побут, використовуючи прості письмово слова та вирази [4 ІНО 3.4]

Здійснює пише короткі фрази в створює в режимі реального взаємодію в режимі режимі реального часу у разі часу прості повідомлення за реального часу потреби з використанням допомогою кількох коротких речень словника [2 ІНО 3.5] [4 ІНО 3.5]

з математичної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи
<i>Дослідження ситуації і виокремлення проблем, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів</i>		
Розпізнає серед ситуацій з повсякденного життя ті, що розв'язуються математичними методами	розпізнає серед ситуацій із свого життя ті, що потребують перелічування об'єктів, вимірювання величин, обчислення [2 МАО 1.1]	розпізнає серед життєвих ситуацій ті, що стосуються кількісних відношень/форм об'єктів навколишнього світу [4 МАО 1.1]
Досліджує, аналізує, оцінює дані та зв'язки між ними для розв'язання проблеми математичного змісту	аналізує проблемні ситуації свого життя; визначає групу пов'язаних між собою величин для розв'язання повсякденних проблем математичного змісту [2 МАО 1.2]	аналізує проблемні ситуації, що виникають у житті; описує проблемні життєві ситуації за допомогою групи величин, які пов'язані між собою [4 МАО 1.2]
Прогнозує результат розв'язання проблемної ситуації	прогнозує результат виконання арифметичних дій [2 МАО 1.3]	прогнозує результат розв'язання проблемної ситуації з урахуванням власного досвіду [4 МАО 1.3]
<i>Моделювання процесів і ситуацій, розроблення стратегій (планів) дій для розв'язання різноманітних задач</i>		

Сприймає і перетворює інформацію (почуту, побачену, прочитану), буде допоміжною моделлю проблемної ситуації	перетворює інформацію (почуту, побачену, прочитану) у схему, таблицю, рисунок [2 MAO 2.1]	перетворює інформацію (почуту, побачену, прочитану) різними способами у схему, таблицю, схематичний рисунок [4 MAO 2.1]
Розробляє стратегії розв'язання проблемних ситуацій	обирає послідовність дій для розв'язання проблемної ситуації [2 MAO 2.2]	обирає спосіб (способи) розв'язання проблемної ситуації [2 MAO 2.2]
Моделює процес розв'язання проблемної ситуації і реалізує його	обирає числові дані, необхідні і достатні для відповіді на конкретне запитання; визначає дію (дії) для розв'язання проблемної ситуації, виконує її (їх) [2 MAO 2.3]	обирає дані, необхідні і достатні для розв'язання проблемної ситуації; обґрунтовує вибір дій для розв'язання проблемної ситуації; розв'язує проблемну ситуацію різними способами [4 MAO 2.3]
<i>Критичне оцінювання даних, процесу та результату розв'язання навчальних і практичних задач</i>		
Оцінює дані проблемної ситуації, необхідні і достатні для її розв'язання	визначає достатність даних для розв'язання проблемної ситуації [2 MAO 3.1]	використовує відомі засоби добору необхідних даних для розв'язання проблемної ситуації [4 MAO 3.1]
Оцінює різні шляхи розв'язання проблемної ситуації, обирає раціональний шлях її розв'язання	визначає шляхи розв'язання проблемної ситуації [2 MAO 3.2]	досліджує різні шляхи розв'язання проблемної ситуації, обирає раціональний шлях її розв'язання [4 MAO 3.2]
Перевіряє відповідність одержаного результату прогнозованому	зіставляє одержаний результат з прогнозованим [2 MAO 3.3]	зіставляє одержаний результат з прогнозованим [4 MAO 3.3]
Оцінює правильність розв'язання проблемної ситуації; виявляє та виправляє помилки	перевіряє правильність результату арифметичної дії; виявляє та виправляє помилки [2 MAO 3.4]	перевіряє правильність розв'язання проблемної ситуації різними способами; виявляє та виправляє помилки [4 MAO 3.4]
<i>Застосування досвіду математичної діяльності для пізнання навколишнього світу</i>		
Аналізує об'єкти навколишнього світу та ситуації, що виникають у житті	визначає істотні, спільні і відмінні ознаки об'єктів навколишнього світу; порівнює, об'єднує у групу і розподіляє на групи за спільною ознакою [2 MAO	визначає істотні, спільні і відмінні ознаки математичних об'єктів; порівнює, узагальнює і класифікує об'єкти за суттєвою

	4.1]	ознакою [4 MAO 4.1]
Встановлює кількість об'єктів, читає і записує числа, порівнює та упорядковує їх	рачує об'єкти, позначає числом результат лічби; порівнює числа в межах сотні та упорядковує їх [2 MAO 4.2]	встановлює кількість об'єктів; позначає результат лічби числом; порівнює числа в межах мільйона та упорядковує їх [4 MAO 4.2]
Володіє обчислювальними навичками, застосовує їх у навчальних та практичних ситуаціях	обчислює усно зручним для себе способом у навчальних і практичних ситуаціях [2 MAO 4.3]	обчислює усно і письмово у різних життєвих ситуаціях [4 MAO 4.3]
Визначає просторові відношення	орієнтується на площині і в просторі; описує або зображає схематично розміщення, напрямки рух об'єктів [2 MAO 4.4]	орієнтується на площині і в просторі, рухається за визначеним маршрутом; планує маршрути пересування [4 MAO 4.4]
Розпізнає геометричні фігури за їх істотними ознаками	розпізнає знайомі геометричні площинні та об'ємні фігури серед об'єктів навколишнього світу, на малюнках [2 MAO 4.5]	розпізнає знайомі геометричні фігури у фігурах складної форми [4 MAO 4.5]
Будує, конструює об'єкти	конструює площинні та об'ємні фігури з підручного матеріалу, створює макети реальних та уявних об'єктів [2 MAO 4.6]	створює з геометричних фігур різні конструкції; будує площинні фігури за заданими розмірами [4 MAO 4.6]
Вимірює величини	вимірює величини за допомогою підручних засобів і вимірювальних приладів [2 MAO 4.7]	визначає спільну властивість об'єктів навколишнього світу та інтерпретує її як величину для вимірювання та порівняння [4 MAO 4.7]
Використовує алгебраїчні поняття і залежності для розв'язування проблемної ситуації; досліджує задачі	встановлює залежність між компонентами і результатом арифметичної дії [2 MAO 4.8]	використовує залежність між компонентами і результатом арифметичної дії для розв'язання проблемної ситуації; використовує буквену символіку для запису математичних тверджень [4 MAO 4.8]

з природничої освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи
<p><i>Відкриття світу природи, набуття досвіду її дослідження, пошук відповідей на запитання, спостереження за навколишнім світом, експериментування та створення навчальних моделей, вияв допитливості та отримання радості від пізнання природи</i></p>		
Виявляє і формулює	обирає у найближчому оточенні те,	обирає в навколишньому

дослідницькі проблеми	що цікаво дослідити [2 ПРО 1.1]	світі або із запропонованих запитань такі проблеми, що можна розв'язати дослідницьким способом [4 ПРО 1.1]
Визначає мету дослідження і висуває гіпотезу	обирає та пояснює дії для дослідження об'єктів природи;	визначає мету спостережень/досліджень;
	визначає можливі результати спостережень/досліджень [2 ПРО 1.2]	прогнозує можливі результати спостережень/досліджень [4 ПРО 1.2]
Планує дослідження	пропонує/обирає послідовність кроків під час спостереження/експерименту [2 ПРО 1.3]	визначає послідовність кроків під час спостереження/експерименту; обирає необхідні умови дослідження [4 ПРО 1.3]
Спостерігає, експериментує, моделює	досліджує обрані природні явища та об'єкти, використовуючи надані прилади, моделі [2 ПРО 1.4]	проводить спостереження за обраними або запропонованими природними явищами та об'єктами, проводить дослідження, створює навчальні моделі [4 ПРО 1.4]
Аналізує та обгрунтовує результати досліджень, формулює висновки	описує, що нового дізнався, спостерігаючи та експериментуючи [2 ПРО 1.5]	встановлює зв'язки між об'єктами і явищами природи; робить висновки із спостережень та досліджень разом з учителем або самостійно [4 ПРО 1.5]
Проводить самоаналіз дослідницької діяльності	описує та пояснює те, про що дізнався; радіючи пізнанню нового, розуміє, що помилки є невід'ємною частиною пізнання [2 ПРО 1.6]	визначає фактори успіху, аналізує помилки, які виникають під час дослідження, змінює умови чи послідовність дій під час дослідження [4 ПРО 1.6]
<i>Опрацювання та систематизація інформації природничого змісту, отриманої з доступних джерел, та представлення її у різних формах</i>		
Знаходить інформацію та систематизує її	знаходить інформацію про природу [2 ПРО 2.1]	знаходить, систематизує (згідно з планом) інформацію про навколишній світ; використовує технічні прилади і пристрої для пошуку інформації [4 ПРО 2.1]
Перетворює інформацію з однієї форми в іншу	зображує інформацію про навколишній світ у вигляді малюнка, таблиці [2 ПРО 2.2]	представляє інформацію у вигляді малюнка, схеми, графіка, тексту, презентації тощо [4 ПРО 2.2]
<i>Усвідомлення розмаїття природи, взаємозв'язків її об'єктів та явищ, пояснення ролі природничих наук і техніки в житті людини, відповідальна поведінка у природі</i>		

Виявляє взаємозв'язки природі та враховує їх у своїй діяльності	виявляє та описує очевидні зв'язки у природі; пояснює необхідність їх урахування у життєдіяльності людини [2 ПРО 3.1]	діє у навколишньому світі з урахуванням взаємозв'язків між об'єктами живої і неживої природи [4 ПРО 3.1]
Діє у навколишньому світі, розуміючи наслідки власної поведінки	дбає про чистоту навколишнього світу, доглядає за рослинами і тваринами [2 ПРО 3.2]	встановлює зв'язки між діяльністю людини і станом навколишнього світу; складає правила поведінки в навколишньому світі і дотримується їх [4 ПРО 3.2]
Використовує наукові надбання для розв'язання проблем	наводить приклади використання винаходів людства в побуті [2 ПРО 3.3]	пояснює значущість винаходів у повсякденному житті, збереженні навколишнього світу [4 ПРО 3.3]
Відповідально та ощадливо використовує природні ресурси	пояснює необхідність збереження природних ресурсів і намагається це робити [2 ПРО 3.4]	визначає приблизні витрати природних ресурсів, що використовуються в родині, шляхи їх зменшення [4 ПРО 3.4]
<i>Критичне оцінювання фактів, поєднання нового досвіду з набутих раніше і його творче використання для розв'язання проблем природничого характеру</i>		
Визначає проблему шляхом співвіднесення нових фактів із попереднім досвідом	розрізняє проблеми в навколишньому світі, пов'язані з діяльністю людини [2 ПРО 4.1]	пояснює важливість того, що вивчає, для власного життя, розрізняє в ньому головне і другорядне [4 ПРО 4.1]
Критично оцінює проблему	розуміє проблему в навколишньому світі; розмірковує, що відомо про цю проблему, як її розв'язати [2 ПРО 4.2]	визначає відоме і невідоме у проблемі, висловлює докази правильності суджень [4 ПРО 4.2]
Групує і класифікує об'єкти навколишнього світу	знаходить спільні і відмінні ознаки об'єктів; групує об'єкти навколишнього світу за однією або кількома ознаками [2 ПРО 4.3]	класифікує об'єкти навколишнього світу за кількома ознаками та властивостями [4 ПРО 4.3]
Генерує нові ідеї для розв'язання проблеми	пропонує різні способи використання об'єктів навколишнього світу [2 ПРО 4.4]	пропонує власний спосіб розв'язання обраної або запропонованої проблеми [4 ПРО 4.4]

з технологічної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

<i>Втілення творчого задуму в готовий виріб</i>		
Планує власну діяльність з виготовлення виробу	за допомогою дорослих або самостійно планує власну діяльність з виготовлення виробу, прогнозує кінцевий результат [2 ТЕО 1.1]	обирає об'єкт праці та прогнозує кінцевий результат власної діяльності; самостійно планує послідовність технологічних операцій під час виготовлення виробу [4 ТЕО 1.1]
Читає і розробляє графічні зображення	читає та аналізує графічні зображення за допомогою дорослих та використовує їх у процесі роботи [2 ТЕО 1.2]	читає та аналізує графічні зображення; виконує прості геометричні зображення та керується ними у процесі роботи [4 ТЕО 1.2]
Добирає матеріали і технології для виготовлення виробу	за допомогою дорослих або самостійно добирає конструкційні матеріали та технології для виготовлення виробу [2 ТЕО 1.3]	самостійно добирає матеріали та технології для виготовлення виробу [4 ТЕО 1.3]
Моделює, конструює та виготовляє виріб	моделює, конструює та виготовляє виріб з готових елементів за допомогою дорослих; виготовляє та оздоблює виріб за допомогою дорослих [2 ТЕО 1.4]	моделює, конструює та виготовляє виріб з готових елементів; виготовляє та оздоблює виріб відомими технологіями [4 ТЕО 1.4]
Оцінює та представляє результати власної або колективної діяльності	оцінює та представляє результати власної або колективної діяльності за допомогою дорослих [2 ТЕО 1.5]	представляє одержаний результат власної або колективної діяльності та намагається оцінити його [4 ТЕО 1.5]
<i>Турбота про власний побут, задоволення власних потреб та потреб тих, хто оточує</i>		
Застосовує технологічні операції традиційних та сучасних ремесел	виконує прості технологічні операції традиційних та сучасних ремесел за допомогою дорослих або самостійно [2 ТЕО 2.1]	самостійно виконує прості технологічні операції традиційних та сучасних ремесел [4 ТЕО 2.1]
Створює виріб, застосовуючи технології традиційних та сучасних ремесел	спостерігає за процесом виготовлення виробу народними майстрами; створює виріб за допомогою дорослих або самостійно згідно із зразком чи власним задумом, застосовуючи технології традиційних та сучасних ремесел [2 ТЕО 2.2]	самостійно створює виріб, застосовуючи технології традиційних та сучасних ремесел [4 ТЕО 2.2]
<i>Ефективне використання природних матеріалів, турбота про навколишній світ</i>		
Розраховує витрати	за допомогою дорослих розраховує орієнтовні витрати та кількість матеріалів для виготовлення виробу [2 ТЕО 3.1]	за допомогою дорослих або самостійно розраховує орієнтовні витрати та кількість матеріалів для виготовлення виробу [4 ТЕО 3.1]

Ощадно використовує матеріали	під час виготовлення виробів намагається ощадно використовувати матеріали; за допомогою дорослих готує залишки до вторинної обробки [2 ТЕО 3.2]	ощадно використовує матеріали; сортує відходи, дотримуючися відповідних правил [4 ТЕО 3.2]
<i>Практичне і творче застосування традиційних та сучасних ремесел</i>		
Організовує власну життєдіяльність	за допомогою дорослих планує дії та виконує їх у власному побуті [2 ТЕО 4.1]	планує та виконує дії у власному побуті [4 ТЕО 4.1]
Розв'язує практичні завдання у побуті	виконує практичні завдання в побуті; організовує робоче місце за допомогою дорослих [2 ТЕО 4.2]	безпечно використовує найпростіші прилади у побуті; самостійно організовує робоче місце відповідно до визначених потреб та завдань [4 ТЕО 4.2]
Дотримується безпеки під час виготовлення виробу	дотримується безпечних прийомів праці під час використання інструментів та пристосувань [2 ТЕО 4.3/4 ТЕО 4.3]	

з інформатичної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи
<i>Пошук, подання, перетворення, аналіз, узагальнення та систематизація даних, критичне оцінювання інформації для розв'язання життєвих проблем</i>		
Досліджує інформаційний навколишній світ	пояснює сприйняття інформації різними органами чуття на основі власних спостережень [2 ІФО 1.1]	пояснює основні інформаційні процеси у близькому для себе середовищі (дім, школа, вулиця) на основі власних спостережень [4 ІФО 1.1]
Знаходить, подає, перетворює, аналізує та зберігає дані різних типів	розрізняє та фіксує дані, аналізує та впорядковує прості послідовності [2 ІФО 1.2]	знаходить інформацію, зберігає дані на цифрових носіях, перетворює інформацію з однієї форми в іншу за допомогою поданих шаблонів, порівнює різні способи представлення інформації, аналізує та впорядковує послідовності [4 ІФО 1.2]
Добирає об'єкти для створення моделей	визначає об'єкти, їх властивості та значення властивостей за підтримки вчителя; розрізняє моделі та їх відповідники у реальному світі, створює прості моделі [2 ІФО 1.3]	класифікує об'єкти за їх властивостями, зіставляє ознаки моделей реального і цифрового світу, аналізує вплив подій на властивості, досліджує об'єкти за допомогою створених моделей [4

		ІФО 1.3]
Критично оцінює інформацію з різних джерел	розрізняє правдиві та неправдиві твердження, здобуті з різних джерел [2 ІФО 1.4]	висловлює припущення про достовірність інформації, отриманої з цифрових джерел, розрізняє факти і судження [4 ІФО 1.4]
<i>Створення інформаційних продуктів та програм для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці, за допомогою цифрових пристроїв та без них</i>		
Розробляє та реалізує алгоритми	створює план дій, наводить приклади повторення та виконання дій за визначеним завданням у повсякденній діяльності [2 ІФО 2.1]	розробляє алгоритми (зокрема, для власної чи групової діяльності) з послідовних дій, умов, повторень [4 ІФО 2.1]
Створює та налагоджує програмні проекти	складає простий план із точних та однозначних вказівок до дій виконавців, виявляє в ньому помилки, оцінює відповідність очікуваному результату [2 ІФО 2.2]	створює згідно з планом або алгоритмом прості програми та налагоджує їх; прогнозує та формулює очікуваний результат створеної програми [4 ІФО 2.2]
Розробляє модульні проекти	складає ціле із запропонованих частин, пояснює, як заміна окремих частин приводить до іншого цілого [2 ІФО 2.3]	розкладає задачі на прості, які виконуються згідно з окремими інструкціями чи послідовністю інструкцій і навпаки (компонуює) [4 ІФО 2.3]
Опрацьовує та створює інформаційні продукти використанням даних різних типів	використовує готові та створює прості інформаційні продукти (текст, зображення, звуки) для отримання, передачі інформації або представлення власних ідей, результатів діяльності [2 ІФО 2.4]	створює інформаційні продукти, поєднуючи текст, зображення, звук тощо для представлення ідей та/або результатів діяльності [4 ІФО 2.4]
Співпрацює в команді для створення інформаційного продукту	самостійно та відповідально виконує визначені завдання; працює в команді з іншими особами для досягнення спільної мети [2 ІФО 2.5]	керує своїми діями та пояснює власний внесок у спільний результат роботи команди, коментує успішні та невдалі кроки у процесі роботи [4 ІФО 2.5]
<i>Усвідомлене використання інформаційних і комунікаційних технологій та цифрових пристроїв для доступу до інформації, спілкування та співпраці, самостійного опанування новими вміннями</i>		
Використовує широкий спектр цифрових пристроїв	використовує цифрові пристрої вдома, у школі, на вулиці та пояснює їх призначення [2 ІФО 3.1]	обирає цифрове середовище, пристрої, засоби для розв'язання життєвої задачі/проблеми, пояснює свій вибір [4 ІФО 3.1]
Організовує власне інформаційне	організовує власне робоче місце за допомогою дорослих; розпізнає та	налаштовує для власних потреб відповідне програмне

середовище	описує прості проблеми та збої, які виникають у роботі доступних цифрових пристроїв, звертається за допомогою та підтримкою [2 ІФО 3.2]	середовище; визначає за допомогою правильної термінології збої у роботі доступних цифрових пристроїв, усуває прості несправності [4 ІФО 3.2]
Спілкується, навчається та співпрацює мережевих спільнотах	використовує цифрові пристрої, технології для доступу до інформації та спілкування [2 ІФО 3.3]	співпрацює та спілкується в захищених мережевих спільнотах для обміну думками, виконання спільних завдань, пошуку інформації та навчання [4 ІФО 3.3]
<i>Усвідомлення наслідків використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього світу та сталого розвитку, дотримання етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії</i>		
Відповідально використовує інформаційні технології у повсякденному житті, захищає себе та власний інформаційний простір	дотримується правил безпечної роботи; захищає власний інформаційний простір; розповідає про проблеми дорослим [2 ІФО 4.1]	відповідально використовує технології для власної безпеки, регулює власний час роботи з цифровими пристроями, обговорює різні наслідки використання інформаційних технологій у школі, на вулиці, вдома тощо [4 ІФО 4.1]
Дотримується норм соціальної, міжкультурної та міжособистісної взаємодії	зважає на технічні можливості цифрових пристроїв для спілкування, зокрема з людьми з особливими потребами, поважає приватність повідомлень, толерантно ставиться до відмінностей культур, традицій і різних думок [2 ІФО 4.2]	добирає належні засоби для спілкування з іншими особами, зокрема з людьми з особливими потребами, безпосередньо та через Інтернет, усвідомлює відповідальність за свою діяльність в Інтернеті; рекомендує цікаві та безпечні веб-сайти своїм друзям [4 ІФО 4.2]
Дотримується норм правової взаємодії	зазначає авторство власних робіт; виявляє повагу до авторства інших осіб [2 ІФО 4.3]	відвідує тільки корисні і безпечні веб-сайти; дотримується правил використання власних і чужих творів [4 ІФО 4.3]

з соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи
<i>Турбота про особисте здоров'я і безпеку, реагування на діяльність, яка становить загрозу для власного життя, здоров'я, добробуту та інших осіб</i>		
Діє	демонструє поведінку, яка запобігає або зменшує ризики для	демонструє різноманітні практики поведінки, які

відповідально	життя і здоров'я [2 СЗО 1.1]	запобігають або зменшують ризики для життя і здоров'я [4 СЗО 1.1]
Відстоює інтереси власні та інших осіб	протидіє проявам тиску, неповаги та приниження щодо себе та інших осіб, звертається за допомогою до дорослих [2 СЗО 1.2]	протидіє проявам тиску, неповаги та приниження щодо себе та інших осіб, самостійно або за допомогою дорослих залежно від ризику [4 СЗО 1.2]
Надає допомогу	розрізняє, до кого і як звернутися за допомогою; описує приклади такої діяльності [2 СЗО 1.3]	визначає потребу в допомозі собі та іншим особам, оцінює можливості її надання [4 СЗО 1.3]
Поводиться етично	розпізнає здорову етичну поведінку (сумлінність, справедливість, чесність, відповідальність, відвагу, відданість) та наслідує її [2 СЗО 1.4]	поводиться етично, демонструючи сумлінність, справедливість, чесність, відповідальність тощо [4 СЗО 1.4]
<i>Визначення альтернатив, прогнозування наслідків, ухвалення рішень з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб</i>		
Розпізнає небезпечні ситуації	розпізнає та описує небезпеку вдома, у школі та навколишньому світі [2 СЗО 2.1]	пояснює, що робити в небезпечних ситуаціях вдома, у школі та навколишньому світі [4 СЗО 2.1]
Прогнозує наслідки	пояснює, що кожна дія (рішення) має наслідки [2 СЗО 2.2]	прогнозує можливі наслідки своїх дій (рішень) для себе та інших осіб [4 СЗО 2.2]
Ухвалює рішення	вирішує, як діяти у повсякденних ситуаціях без загрози для життя і здоров'я [2 СЗО 2.3]	вирішує, як діяти у повсякденних ситуаціях з користю для здоров'я, безпеки та добробуту [4 СЗО 2.3]
Поводиться безпечно	пояснює, від чого залежить безпека вдома, у школі та навколишньому світі [2 СЗО 2.4]	поводиться безпечно з огляду на себе та інших осіб вдома, у школі, на вулиці, у громадських місцях [4 СЗО 2.4]
<i>Аргументований вибір на користь здорового способу життя, аналіз і оцінка наслідків та ризиків</i>		
Обмірковує альтернативи власних дій та рішень	визначає здорові та шкідливі звички [2 СЗО 3.1]	обмірковує альтернативні рішення щодо відповідності здоровим чи шкідливим звичкам [4 СЗО 3.1]
Приймає зміни у власному організмі	відзначає зміни у власному організмі і приймає їх [2 СЗО 3.2]	спостерігає за змінами у своєму тілі залежно від фізичного стану, настрою, виду діяльності, способу життя; пояснює та

		приймає їх [4 СЗО 3.2]
Аналізує вплив поведінки на здоров'я	визначає позитивний і негативний вплив на вибір здорової та безпечної поведінки [2 СЗО 3.3]	аналізує позитивний і негативний вплив на вибір здорової та безпечної поведінки [4 СЗО 3.3]
Здійснює вибір та отримує задоволення	розпізнає, що приносить задоволення та користь [2 СЗО 3.4]	обирає діяльність, яка приносить задоволення та користь [4 СЗО 3.4]
<i>Підприємливість та етична поведінка для поліпшення здоров'я, безпеки та добробуту</i>		
Вчиться вчитися без шкоди для здоров'я	упорядковує власне навчання відповідно до своїх потреб та рекомендованих умов [2 СЗО 4.1]	планує та організовує власне навчання, чергуючи його з відпочинком [4 СЗО 4.1]
Знаходить і перевіряє інформацію	розпізнає знаки, символи і попередження щодо ймовірної небезпеки [2 СЗО 4.2]	намагається критично оцінювати інформацію щодо товарів і послуг [4 СЗО 4.2]
Діє ефективно і самостійно	пояснює потреби свої та інших осіб; визначає, від кого та від чого залежить задоволення потреб [2 СЗО 4.3]	розрізняє необхідні та надмірні потреби свої та інших осіб; визначає короткострокові цілі та планує конкретні дії щодо задоволення власних потреб [4 СЗО 4.3]
Спілкується конструктивно	уважно слухає, запитує про потреби інших осіб та висловлюється так, щоб не образити інших осіб [2 СЗО 4.4]	сприймає критичну інформацію щодо себе та етично реагує на неї [4 СЗО 4.4]
Виявляє культуру споживання	визнає важливість помірності у споживанні послуг та продукції [2 СЗО 4.5]	намагається ощадно використовувати ресурси [4 СЗО 4.5]
Планує майбутнє	пояснює важливість навчання у школі для свого життя та добробуту; планує свій день (навчальний та вихідний) [2 СЗО 4.6]	уявляє свою мету і розповідає про те, як її досягти; пояснює, як від ставлення до навчання залежить власний успіх і добробут [4 СЗО 4.6]
Співпрацює для досягнення результату діяльності	виконує різні ролі в групі, пояснює у чому цінність спільної роботи [2 СЗО 4.7]	погоджується на ту роль, яку здатний виконати найкраще; разом з іншими особами визначає мету спільної роботи, намагається досягти її [4 СЗО 4.7]

з громадянської та історичної освітньої галузі

Загальні	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти
----------	---

результати навчання здобувачів освіти	1-2 класи	3-4 класи
<i>Встановлення зв'язків між подіями, діяльністю людей та її результатами у часі, пояснення значення пам'ятних для себе та інших громадян України дат (подій)</i>		
Орієнтується в історичному часі	встановлює послідовність подій (раніше/пізніше, до/після, давно/недавно); пояснює, як і чому люди визначають час [2 ГІО 1.1]	визначає послідовність подій; співвідносить одиниці вимірювання часу [4 ГІО 1.1]
Розкриває тривалість і варіативність подій в часі	описує послідовність етапів розвитку людини; намагається пояснити, як події пов'язані між собою [2 ГІО 1.2]	встановлює кількість поколінь у своїй родині, розкриває зв'язки між теперішнім та попередніми поколіннями [4 ГІО 1.2]
Виявляє і прогнозує суспільні (історичні) зміни	розрізняє теперішнє, минуле і майбутнє (було - є - буде) [2 ГІО 1.3]	наводить приклади культурно-історичної спадщини України; виокремлює важливі для громадян України події, пояснює, як вони впливають на життя [4 ГІО 1.3]
<i>Орієнтація у знайомому соціальному середовищі, долучення до його розвитку, пояснення впливу природи та діяльності людей на нього</i>		
Орієнтується у соціальному середовищі	орієнтується у близькому до місця проживання та освоєному людьми середовищі [2 ГІО 2.1]	розпізнає відомі об'єкти соціального середовища, планує прогулянку/ подорож/екскурсію до об'єктів культурної спадщини рідного краю, України [4 ГІО 2.1]
Виявляє взаємозв'язок природного соціального середовища	показує, як природа дає людям засоби до існування; описує зміни, які спостерігає у знайомому просторі, пов'язані з людською діяльністю [2 ГІО 2.2]	пояснює цінність природи для життя та роль діяльності людини в освоєнні навколишнього світу [4 ГІО 2.2]
Формує разом з іншими особами громадський простір	досліджує об'єкти загального користування у своїй місцевості; дотримується правил поведінки під час гри, прогулянки і відпочинку [2 ГІО 2.3]	розрізняє об'єкти загального користування і власні об'єкти; протидіє (залучаючи дорослих) порушенням правил поведінки в публічних місцях [4 ГІО 2.3]
<i>Робота з різними джерелами соціальної та історичної інформації, аналіз змісту джерел, їх критична оцінка</i>		
Добирає джерела історичної та суспільно значущої інформації	пояснює, де може знайти потрібну інформацію; виявляє основний зміст джерела інформації; розпитує старших людей про минуле [2 ГІО 3.1]	знаходить потрібну інформацію про минуле і сучасне; добирає джерело інформації відповідно до потреб і заінтересованості [4 ГІО 3.1]
Аналізує соціальну	запитує про те, що зацікавило; знаходить відповіді на запитання;	виокремлює в тексті окремі події, персонажі, поняття;

(історичну) інформацію	виокремлює в джерелі інформацію про відому особу/подію [2 ГІО 3.2]	формулює зрозумілі запитання про людей, минулі чи теперішні події [4 ГІО 3.2]
Оцінює достовірність соціальної (історичної) інформації	розрізняє казкові події та події минулого; висловлює припущення про правдивість інформації [2 ГІО 3.3]	виокремлює факти, які викликають сумніви; знаходить інформацію, яка спростовує або підтверджує сумніви; пояснює можливі наслідки поширення неправдивої інформації [4 ГІО 3.3]
<i>Узагальнення інформації з різних джерел, розповідь про минуле і сучасне</i>		
Систематизує та узагальнює соціальну (історичну) інформацію	виокремлює незрозумілі слова і за допомогою дорослих встановлює їх зміст; придумує назву твору, що відображає його зміст [2 ГІО 4.1]	збирає інформацію на тему, яка цікавить; визначає важливі і менш важливі відомості та обґрунтовує це; порівнює події, вчинки осіб [4 ГІО 4.1]
Розповідає про минуле і сучасне	розповідає про себе, свою родину та інших осіб [2 ГІО 4.2]	виражає різними способами уявлення про відомі історичні події, пам'ятки культури, видатних людей [4 ГІО 4.2]
<i>Представлення аргументованих суджень про відомі факти історії та історичних осіб, а також про події суспільного життя</i>		
Формулює та представляє судження, добираючи аргументи	висловлює свої вподобання; виокремлює фрази та/або дії, які вразили; обмірковує вплив своїх слів та/або дій на думку інших осіб [2 ГІО 5.1]	формулює власну думку щодо вчинку, події, пам'ятки культури; добирає прості докази; дотримується послідовності викладення думок [4 ГІО 5.1]
<i>Усвідомлення почуття власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свобод, повага до прав і гідності інших осіб, протидія дискримінації та нерівному ставленню до особистості</i>		
Формує себе як особистість, утворює власну гідність	описує себе, свій характер, захоплення, якими відрізняється від інших осіб [2 ГІО 6.1]	визначає свої риси характеру, моральні якості; розповідає про свої мрії та пояснює шляхи їх здійснення [4 ГІО 6.1]
Захищає права людини	пояснює свої обов'язки в сім'ї, школі; дотримується правил поведінки, що засвідчують повагу до інших осіб; звертається за допомогою до старших у разі, коли його або інших осіб ображають [2 ГІО 6.2]	виявляє та засуджує негідну поведінку; розпізнає випадки порушення прав дитини; пояснює, до кого можна звернутися, коли ображають та/або принижують його чи інших осіб, відповідно діє в таких ситуаціях [4 ГІО 6.2]
Протидіє і запобігає проявам дискримінації та	розпізнає вчинки і слова, які можуть підтримати або образити; поважає різноманітність, справедливо	спілкується з урахуванням особливостей інших людей; пояснює, чому потрібно діяти

нерівності	ставиться до інших осіб [2 ГІО 6.3]	справедливо [4 ГІО 6.3]
<i>Усвідомлення себе громадянином України, аналіз культурно-історичних основ власної ідентичності, визнання цінності культурного розмаїття</i>		
Усвідомлює себе частиною спільноти	збирає інформацію та розповідає про свою родину, однокласників, Україну; пояснює, що означає бути членом родини, громади, класу; долучається до родинних і національних традицій, пояснює їх значення для себе [2 ГІО 7.1]	досліджує своє походження, родовід, визначає свою роль у школі, громаді, державі; досліджує, які традиції і свята шанують у родині, родині друзів та однокласників, ставиться з повагою до цих традицій і свят [4 ГІО 7.1]
Співпрацює з іншими особами	пояснює важливість співпраці у групі; разом з іншими особами визначає послідовність виконання завдань; виконує різні ролі в групі [2 ГІО 7.2]	визначає мету спільної роботи; планує послідовність дій групи для виконання завдання; погоджується на роль, яку здатний виконати найкраще [4 ГІО 7.2]
<i>Дотримання принципів демократичного громадянства, активна участь у житті шкільної спільноти, громади і держави</i>		
Робить відповідальний вибір	домовляється з однокласниками про добросовісні правила взаємодії, дотримується досягнутих домовленостей, пояснює, чому це важливо [2 ГІО 8.1]	визначає разом з однокласниками та використовує правила та процедури вирішення питань, які стосуються життя класу; пояснює, як власний вибір та дії можуть вплинути на інших осіб [4 ГІО 8.1]
Бере участь у розв'язанні проблем спільнот	розповідає про свої успіхи, успіхи класу, своєї родини; розповідає про свої проблеми, обирає варіанти їх розв'язання; долучається до корисних справ у родині, класі, школі [2 ГІО 8.2]	розповідає про свої досягнення, досягнення класу, своєї родини, школи, громади; аналізує проблеми класу, школи, громади та пропонує варіанти їх розв'язання; пояснює фактори, які допомогли досягти успіху або призвели до виникнення проблеми; долучається до справ, корисних для класу, школи, громади [4 ГІО 8.2]
Осмиблює громадсько-політичне життя	розповідає про Україну як про свою Батьківщину, розпізнає державні символи України, шанобливо ставиться до них [2 ГІО 8.3]	пояснює, що означає бути громадянином України та як Україна пов'язана з Європою [4 ГІО 8.3]

з мистецької освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

<i>Художньо-образне, асоціативне мислення у процесі художньо-творчої діяльності через образотворче, музичне та інші види мистецтва</i>		
Творють різними засобами і способами	творють відомими художніми засобами і способами [2 МІО 1.1]	добирає засоби і способи для творення художнього образу [4 МІО 1.1]
Імпровізує	експериментує, використовуючи відомі техніки художньо-творчої діяльності, звуками, ритмами, рухами, лініями, кольорами, формами, матеріалами тощо для створення художніх образів [2 МІО 1.2]	експериментує, використовуючи відомі техніки художньо-творчої діяльності, звуками, ритмами, рухами, лініями, кольорами, формами, матеріалами тощо, поєднуючи елементи для втілення ідеї в художньому образі [4 МІО 1.2]
Естетично перетворює навколишній світ	спостерігає за навколишнім світом, фіксує за допомогою вчителя цікаві явища як ідеї для творчості; допомагає прикрасити місце, де навчається, живе [2 МІО 1.3]	спостерігає за навколишнім світом, фіксує в різний спосіб цікаві явища; використовує їх у творчій діяльності; пропонує ідеї оздоблення місця, де навчається, живе; реалізує їх самостійно або за допомогою інших осіб [4 МІО 1.3]
<i>Пізнання мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва</i>		
Аналізує, інтерпретує, оцінює мистецтво	сприймає твори різних видів мистецтва і проявляє емоційно-ціннісне ставлення до них у різний спосіб (словами, рухами, мімікою, лініями, кольорами тощо) [2 МІО 2.1]	сприймає твори різних видів мистецтва і проявляє емоційно-ціннісне ставлення до них у різний спосіб; зосереджує увагу на деталях; пояснює, що подобається у творі, а що ні, визначає відомі засоби художньої виразності [4 МІО 2.1]
Пізнає мову мистецтва	розрізняє види мистецтва (музичне, образотворче, театральне, хореографічне тощо) і розпізнає притаманні їм засоби виразності [2 МІО 2.2]	вирізняє елементи художньої мови, характерні для різних видів мистецтва (музичне, образотворче, театральне, хореографічне тощо) [4 МІО 2.2]
<i>Пізнання себе через художньо-творчу діяльність та мистецтво</i>		
Оцінює власну творчість	оцінює власну творчість за визначеними орієнтирами; пояснює, наскільки вдалося втілити свій задум [2 МІО 3.1]	оцінює власну творчість за визначеними орієнтирами; визначає за допомогою вчителя необхідні для самовдосконалення дії; відстоює своє право на самовираження [4 МІО 3.1]
Представляє власні досягнення	презентує створені художні образи у зрозумілий спосіб,	презентує створені художні образи, пояснює свій задум,

	пояснюючи створене [2 МИО 3.2]	відстоює думку [4 МИО 3.2]
Взаємодіє з іншими особами через мистецтво	бере участь у колективній творчій діяльності, дотримується правил творчої співпраці; ділиться з іншими особами враженнями від сприйняття мистецтва та творчої діяльності [2 МИО 3.3]	бере участь у колективних творчих проєктах, виконує різні дії/ролі у творчому процесі; обговорює з іншими особами враження від сприйняття мистецтва та творчої діяльності, поважаючи вибір інших осіб [4 МИО 3.3]
Регулює власний емоційний стан засобами мистецтва	визначає серед творів і видів художньо-творчої діяльності ті, що подобаються; ділиться емоціями від сприйняття мистецьких творів; творить для власного задоволення [2 МИО 3.4]	розпізнає власні емоції від сприйняття мистецьких творів, обирає твори і види художньо-творчої діяльності відповідно до свого настрою; пояснює, від чого одержує насолоду у власній творчості [4 МИО 3.4]

з фізкультурної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи
<i>Заняття руховою активністю, фізичною культурою та спортом; демонстрація рухових умінь та навичок, використання їх у різних життєвих ситуаціях</i>		
Виконує життєво необхідні рухові дії	виконує вправи на пересування (ходьба, біг, стрибки, лазіння, плавання, ковзання), виконує вправи з предметами та без них (за наявності відповідних умов) [2 ФІО 1.1]	виконує вправи на пересування (ходьба, біг, стрибки, лазіння, плавання, ковзання) з предметами та без них, оцінює власне виконання рухових дій та виконання вправ іншими особами (за наявності відповідних умов) [4 ФІО 1.1]
Моделює рухову діяльність	розпізнає, добирає та виконує фізичні вправи для ранкової гімнастики; розрізняє, добирає та виконує фізичні вправи з різних видів спорту для розвитку фізичних якостей [2 ФІО 1.2]	розпізнає, добирає та виконує фізичні вправи для ранкової гімнастики, фізкультурної хвилинки та паузи; добирає відповідний інвентар для кожного виду спорту, розрізняє та виконує вправи з різних видів спорту для розвитку фізичних якостей [4 ФІО 1.2]
Виконує фізичні вправи під час ігрової діяльності та змагань	виконує рухові дії під час рухливих ігор під керівництвом вчителя [2 ФІО 1.3]	виконує рухові дії у рухливих іграх під час занять у школі та дозвілля [4 ФІО 1.3]
<i>Вибір фізичних вправ для підвищення рівня фізичної підготовленості</i>		
Контролює свій фізичний стан	контролює своє самопочуття за підтримки дорослих у закладі загальної середньої освіти і поза його межами [2 ФІО 2.1]	володіє елементами самоконтролю у процесі виконання фізичних вправ [4 ФІО 2.1]
Аналізує та оцінює вплив фізичного навантаження на стан здоров'я	пояснює значення фізичних вправ для здоров'я людини [2 ФІО 2.2]	аналізує вплив позитивних та негативних факторів на стан здоров'я людини; оцінює своє самопочуття за частотою серцевих скорочень та

		частотою дихання [4 ФІО 2.2]
Добирає фізичні вправи для розвитку фізичних якостей та зміцнення здоров'я	обирає за допомогою вчителя та виконує вправи/ігри і елементи різних видів спорту для розвитку фізичних якостей [2 ФІО 2.3]	регулює інтенсивність навантаження (швидкість, тривалість, послідовність виконання фізичних вправ) відповідно до визначених завдань [4 ФІО 2.3]
<i>Дотримання правил безпечної і чесної гри, вміння боротися, вигравати і програвати; усвідомлення значення фізичних вправ для здоров'я, задоволення, гартування характеру, самовираження та соціальна взаємодія</i>		
Виконує різні соціальні ролі	виконує різні ролі під час рухливих ігор, забав, обрядів та інших форм рухової діяльності [2 ФІО 3.1]	ефективно взаємодіє з однолітками для досягнення спільних командних цілей під час рухової діяльності [4 ФІО 3.1]
Дотримується безпечної поведінки	дотримується правил безпеки особисто та під час спільної з друзями рухової діяльності [2 ФІО 3.2]	дотримується правил безпеки під час рухової діяльності в закладі загальної середньої освіти та поза його межами, пояснює значення цих правил та їх наслідки [4 ФІО 3.2]
Дотримується етичних норм рухової діяльності	дотримується правил чесної гри під час рухової діяльності; не засмучується через поразку [2 ФІО 3.3]	дотримується правил чесної гри під час рухової діяльності; прагне вигравати, не засмучується через поразку і сприймає її гідно [4 ФІО 3.3]

Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнями, які є обов'язковими, за рішенням Долинського Ліцею «Науковий» вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами (за наявністю), яким можуть надаватися такі форми навчання: індивідуальне, інклюзивне, дистанційне навчання, екстернат.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу загальної середньої освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

2.2. Освітня програма II ступеня (базова середня освіта)

Освітня програма Долинського Ліцею «Науковий» II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та складена на підставі наказів Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» та від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Освітня програма базової середньої освіти Долинського Ліцею «Науковий» окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором в рамках річного навчального плану з поглибленим вивченням окремих предметів, додаток 4 (відповідає додатку 3 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 №235 та таблиці 8 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405);

- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в додатку 5 (відповідає таблиці 18 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405);

- пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН України;

- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів складає 5845 годин/навчальний рік:

для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік,

для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,

для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,

для 8-х класів – 1207,5годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в річному навчальному плані II ступеня Долинського Ліцею «Науковий» на 2023/2024 н.р.

Освітня програма дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Освітня програма основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Варіативна складова річного навчального плану Долинського Ліцею «Науковий» визначається самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в річному навчальному плані закладу.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- підсилення предметів інваріантної складової. Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;

- запровадження курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування

- проведення групових та індивідуальних занять, консультацій, що проводяться для окремих учнів чи груп учнів.

Формування варіативної складової відбувається на підставі побажань учнів, за навчальними програмами затвердженими Міністерством освіти і науки України.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб здобувачів освіти, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь, а саме:

- у 7А (по 1 год.) з метою підвищення рівня математичної грамотності введено курс за вибором «Логіка».

- з метою підвищення рівня знань з української мови у 7-х введено курс «Сучасна українська літературна мова. Морфологія», у 8-х класах – «Синтаксис простого та простого ускладненого речення» у 9-х класах – «Синтаксис складного речення»

- у 7,9 класах (по 1 год.) а в 8-х (по 0,5 год.) провадиться вивчення курсу за вибором духовноморального спрямування «Основи християнської етики»

- у 7Б, (2 години на тиждень), та у 8Б, 8В, 9Б класах (по 1 години на тиждень) продовжується вивчення курсу за вибором «Іноземна мова за три роки» (нім. мова).

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани Долинського Ліцею «Науковий» містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів цієї освітньої програми.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Для недопущення перевантаження здобувачів освіти необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 за № 229/6517, листа МОНУ від 18.05.2018 № 1/9-322 Роз'яснення щодо порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах в умовах повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей, можливість якої передбачена Державним стандартом початкової освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України N 87 від 21 лютого 2018 р., № 688 від 24 липня 2019 р..

Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при меншій наповнюваності від нормативної, а також при вивченні інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години

фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти.

Освітня програма Долинського Ліцею «Науковий» зорієнтована на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

Ключові компетентності	Компоненти
<p>Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами</p>	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
<p>Спілкування іноземними мовами</p>	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
<p>Математична компетентність</p>	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати</p>

	<p>найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
<p>Основні компетентності у природничих науках і технологіях</p>	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
<p>Інформаційно-цифрова компетентність</p>	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
<p>Уміння вчитися впродовж життя</p>	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
<p>Ініціативність і підприємливість</p>	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі;</p>

	<p>переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
<p>Соціальна і громадянська компетентності</p>	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
<p>Обізнаність і самовираження у сфері культури</p>	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>

<p>Екологічна грамотність і здорове життя</p>	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
---	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в здобувачів освіти здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в здобувачів освіти чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Здобувачі освіти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Для забезпечення права на здобуття повної загальної середньої освіти дітей з особливими потребами (при наявності відповідних категорій) в Долинському ліцеї «Науковий» може бути

організована індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня)), педагогічний патронаж, дуальна, дистанційна форми навчання.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-суди, урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних здобувачів освіти іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності здобувачів освіти в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності здобувачі освіти можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення здобувачів освіти з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях здобувачі освіти самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота здобувачів освіти у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Експерсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис інструментарію оцінювання

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки 12 бальній системі. Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація. Для недопущення перевантаження учнів за рішенням педагогічної ради дозволяється враховувати результати їх навчання у позашкільних закладах (художніх, музичних, спортивних школах тощо) при оцінюванні з відповідних предметів (музичне мистецтво, фізична культура та ін.).

На початку 2023/2024 навчального року Долинський ліцей «Науковий» організовує проведення в 5-9-х класах вхідного оцінювання учнів з метою діагностування рівня їх навчальних досягнень за попередній рік та планування подальшої роботи із систематизації, узагальнення та закріплення навчального матеріалу.

Відповідно до частини 8 статті 12 Закону України «Про освіту», статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» результати навчання здобувачів освіти, які завершили здобуття базової середньої освіти, здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу загальної середньої освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

На основі освітньої програми складається та затверджується річний навчальний план закладу, що конкретизує організацію освітнього процесу.

2.3. Освітня програма 10-11 класів (профільна середня освіта)

Освітня програма Долинського Ліцею «Науковий» III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» та складена на підставі наказів Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів світи загальної середньої освіти III ступеня» (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»), від 31.03.2020 №464 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Освітня програма Долинського Ліцею «Науковий» профільної середньої освіти (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчальних планів (додаток 6, додаток 7, складений відповідно таблиці 2,3 Типової освітньої програми в редакції наказу МОН України від 20.04.2018 №408);

- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм (додаток 8, складений відповідно таблиці 4 Типової освітньої програми в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 № 1493);

- пропонувані зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;

- рекомендовані форми організації освітнього процесу;

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Освітня програма Долинського Ліцею «Науковий» сформована на основі Типової освітньої програми та схвалена педагогічною радою Долинського Ліцею «Науковий».

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів освіти 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

для 10-го класу – 1330 годин/навчальний рік,

для 11-го класу – 1330 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження здобувачів освіти на тиждень окреслено у навчальному плані Долинського Ліцею «Науковий».

Навчальний план для 10 класів Долинського Ліцею «Науковий» розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2023 року. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи.

Навчальний план Долинського Ліцею «Науковий» для 10 класу складено за другим варіантом організації освітнього процесу, який містить перелік базових предметів, що включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту.

Частина навчальних годин навчального плану призначена для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. Профіль навчання сформовано закладом з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети (їх перелік з орієнтовною кількістю тижневих годин подано в додатку 9 для 10 - 11 класів), що вивчаються на профільному рівні;
- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Рішення про розподіл годин для формування профілю навчання (10-А – математичний; 10-Б – українська філологія; 11-А – математичний; 11-Б – українська філологія), прийнято на засідання педагогічної ради 31.08.2023 року, враховуючи освітні потреби здобувачів освіти, регіональні особливості, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу.

У навчальному плані Долинського Ліцею «Науковий» ураховано, що:

- профіль навчання передбачає можливість вивчення профільних предметів з різних освітніх галузей;
- кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом закладу освіти на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети;
- залишок навчальних годин, передбачених на вивчення профільних предметів за рішенням педагогічної ради від 31.08.2023р. протокол №1 використано для збільшення кількості годин на вивчення базових предметів:

10А клас (факультатив з української мови 1 год.);

10Б клас (математика +1 год, англійська мова +1 год);

11А клас (англійська мова +1 год.; факультатив з української мови 1 год.);

11Б клас (англійська мова +1 год.; українська мова +1 год; математика +1 год.);

Факультативні курси є засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб здобувачів освіти. Закладом освіти на 2023/2024 н.р. обрано курси із уже розроблених і рекомендованих/схвалених для використання («Основи християнської етики», «Розв'язування задач з параметрами», «Країни Європи на політичній карті світу»). Факультативні курси реалізуються за рахунок додаткових годин.

На початку 2023/2024 навчального року Долинський ліцей «Науковий» організовує проведення в 10-11 класах вхідного оцінювання учнів з метою діагностування рівня їх навчальних досягнень за попередній рік та планування подальшої роботи із систематизації, узагальнення та закріплення навчального матеріалу.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти.

За рішенням педагогічної ради при оцінюванні здобувачів освіти дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

Ключові компетентності	Компоненти
Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p>

	<p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
<p>Основні компетентності у природничих науках і технологіях</p>	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
<p>Інформаційно-цифрова компетентність</p>	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
<p>Уміння вчитися впродовж життя</p>	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
<p>Ініціативність і підприємливість</p>	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>

<p>Соціальна і громадянська компетентності</p>	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
<p>Обізнаність і самовираження у сфері культури</p>	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
<p>Екологічна грамотність і здорове життя</p>	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та

загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в здобувачів освіти чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Здобувачі освіти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту на 1 вересня поточного навчального року розпочинають здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року. Для забезпечення права на здобуття повної загальної середньої освіти дітей з особливими потребами (при наявності відповідних категорій) в Долинському ліцеї «Науковий» може бути організована індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня)), педагогічний патронаж, дуальна, дистанційна форми навчання. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-суди, урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних здобувачів освіти іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей здобувачів освіти, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу,

проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію здобувачів освіти. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності здобувачів освіти в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності здобувачі освіти можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 10-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення здобувачів освіти з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота здобувачів освіти у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітня програма Долинського Ліцею «Науковий» профільної середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми Долинського Ліцею «Науковий» профільної середньої освіти забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, а саме: здатність спілкуватися державною та іноземними мовами, математичної грамотності й обізнаності у галузі природничих наук, техніки і технологій, готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, уміння вчитися впродовж життя, здатності до соціальної комунікації й активності, життя в громадянському суспільстві, володіння навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності та готовності до здорового способу життя та інших компетентностей передбачених стандартом освіти.

На реалізацію мети діяльності Долинського Ліцею «Науковий» при складанні навчального плану використано таблиці 2 і 3 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, які у повному обсязі включають інваріантну частину, сформовану на державному рівні, та варіативну частину, у якій передбачені додаткові години на предмети та факультативні заняття відповідно до профільності та індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти.

Клас	№ наказу	№ таблиці до наказу, назва
10-11	від 20.04.2018 №408 Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня	Таблиця 2,3 Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти

Інваріантна складова навчального плану в 10-11 класах забезпечує реалізацію змісту шкільної освіти на рівні Державного стандарту.

В старшій школі з метою збереження наступності між ступенями навчання продовжується диференціація за напрямками профільного навчання:

Клас	Профіль навчання	Предмети профільного рівня
10-А	Математичний	Алгебра і початки аналізу Геометрія
10-Б	Українська філологія	Українська мова Українська література
11-А	Математичний	Алгебра і початки аналізу Геометрія
11-Б	Українська філологія	Українська мова Українська література

Освітня галузь «Математика» в реалізується через окремі навчальні предмети: «Алгебра і початки аналізу» та «Геометрія».

Години варіативної складової в 11-х класах використано таким чином:

- підсилення предметів відповідно до запиту здобувачів освіти;
- факультативи «Основи християнської етики»; «Розв'язування задач з параметрами»; «Підготовка до ДПА та ЗНО з історії».

З метою підготовки здобувачів освіти до зовнішнього незалежного оцінювання збільшено кількість годин на вивчення предметів «Англійська мова», «Математика», «Історія України».

Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнів, які є обов'язковими, за рішенням Долинського Ліцею «Науковий» вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Опис інструментарію оцінювання

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки 12 бальній системі. Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Відповідно до частини 8 статті 12 Закону України «Про освіту», статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» результати навчання здобувачів освіти на кожному рівні повної загальної середньої освіти оцінюються шляхом державної підсумкової атестації.

Державна підсумкова атестація здобувачів профільної середньої освіти може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу загальної середньої освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

На основі освітньої програми Долинський ліцей «Науковий» складає та затверджує річний навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

РОЗДІЛ III. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень знань, умінь і навичок учнів є головним критерієм в оцінці роботи вчителя. Контроль за якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти передбачає такі завдання:

- 1) виявлення фактичного рівня знань, умінь і навичок учнів та відповідність їх програмним вимогам;
- 2) з'ясування причин низької успішності учнів класу або окремих учнів;
- 3) вивчення системи роботи вчителя з відстаючими учнями з метою попередження недоліків та ліквідації прогалин у знаннях, а також системи роботи з обдарованими учнями;
- 4) надання методичної допомоги вчителю щодо підвищення якості знань, умінь і навичок учнів, удосконалення форм і методів роботи з відстаючими, а також з творчо обдарованими учнями.

Основними методами контролю є спостереження уроків, усне опитування учнів за раніше складеними питаннями, опитування учнів у кінці уроку (5-7 хв.), короточасні письмові роботи, письмові контрольні роботи після вивчення теми, в кінці семестру, навчального року.

До складання текстів контрольних робіт залучаються керівники шкільних методичних комісій.

Директор або заступник директора з навчально-виховної роботи перевіряють об'єктивність оцінки знань, умінь і навичок здобувачів освіти, відповідність її нормативним вимогам щодо оцінювання, наявності достатньої кількості оцінок для виставлення тематичної оцінки та за семестр.

Результати контролю за якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти обговорюються на засіданні педагогічної ради школи, методичних комісій, оформляються наказом по школі.

Рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом моніторингу якості проведення навчальних занять, моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей); проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проектів та участі в роботі МАН; аналізу результатів участі учнів у ДПА і ЗНО.

Розділ IV. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання освітніх програм ліцею на 2023/2024 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти (додатки 4, 7, 8).

до Освітньої програми початкової освіти для 1-4-х класів Долинського Ліцею «Науковий» Долинської міської ради Івано-Франківської області, складений відповідно до наказів МОНУ № 268 від 21.03.2018, № 1272 від 08.10.2019 р.

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДЛЯ 1-2 КЛАСІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень		
	1 клас	2 клас	Разом
Інваріантний складник			
Мовно-літературна, у тому числі:	9	10	19
українська мова і література	7	7	
іншомовна освіта	2	3	
Математична	4	4	8
Я досліджую світ (природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична галузі)	3	3	6
Технологічна	1	1	2
Мистецька	2	2	4
Фізкультурна*	3	3	6
Варіативний складник			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	23	25	48
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження здобувача освіти	20/700	22/770	42/1470

*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів

до Освітньої програми початкової освіти для 1-4-х класів Долинського Ліцею «Науковий» Долинської міської ради Івано-Франківської області, складений відповідно до наказу МОНУ № 1273 від 08.10.2019 р.

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДЛЯ 3-4 КЛАСІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень		
	3 клас	4 клас	Разом
Інваріантний складник			
Мовно-літературна, у тому числі:	10	10	20
українська мова і література	7	7	
іншомовна освіта	3	3	
Математична	5	5	10
Я досліджую світ (природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична галузі)	3	3	6
Технологічна	1	1	2
Інформатична	1	1	2
Мистецька	2	2	4
Фізкультурна*	3	3	6
Варіативний складник			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	26	26	52
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження здобувача освіти	23/805	23/805	46/1610

*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів

Додаток 3

до освітньої програми Долинського Ліцею «Науковий» (Додаток 3 до Типової освітньої програми в редакції наказу МОН України від 19.02.2021 №235)

Освітня галузь	Орієнтовний перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Рекомендована кількість годин на тиждень у класах					Орієнтовний перелік міжгалузевих інтегрованих курсів
		5	6	7	8	9	
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3	3	3	Міжгалузеві інтегровані курси* Робототехніка. 5-9 клас STEM. 5-9 клас Драматургія і театр. 5-9 клас Фізика та основи техніки. 7-9 клас Економіка і право. 9 клас Включаються до навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти у межах загальної кількості годин, визначених типовим навчальним планом *Кількість навчальних годин на вивчення міжгалузевих інтегрованих курсів визначає заклад освіти з урахуванням навчального
	Українська література	2	2	2	2	2	
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	
	Іноземна мова	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	
	Друга іноземна мова (не менше двох годин на тиждень) включається до навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти як вибірковий освітній компонент за рахунок перерозподілу навчальних годин інших освітніх галузей						
Інтегровані курси* Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 5-9 клас Інтегрований курс української мови та літератури. 5-9 клас Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 5-9 клас							

		*Кількість навчальних годин на вивчення інтегрованих курсів визначає заклад освіти з урахуванням навчального навантаження, визначеного на відповідні навчальні предмети					навантаження, визначеного на відповідні навчальні предмети
Довідково							
Кількість навчальних годин на вивчення освітньої галузі «Мовно-літературна»:							
рекомендована		11	11	10	10	10	
мінімальна		10	10	9	8	8	
максимальна		13	13	12	12	12	
Резерв навчальних годин (різниця між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин) освітньої галузі «Мовно-літературна»		1	1	1	2	2	
Математична	Математика	5	5	-	-	-	
	Алгебра	-	-	3	3	3	
	Геометрія	-	-	2	2	2	
	Інтегрований курс* Математика. 7-9 клас.						
Довідково							
Кількість навчальних годин на вивчення освітньої галузі «Математична»:							
рекомендована		5	5	5	5	5	
мінімальна		4	4	4	4	4	
максимальна		6	6	6	7	7	
Резерв навчальних годин освітньої галузі «Математична»		1	1	1	1	1	
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»*/ Інтегрований курс «Довкілля»*	2	2	-	-	-	
	Біологія	-	-	2,5	2,5	2,5	
	Географія	-	2	2	2	1,5	
	Фізика	-	-	2	2	3	

до освітньої програми Долинського Ліцею «Науковий» (таблиця 8 до Типової освітньої програми в редакції наказу МОН України від 20.04.2018 №405)

**Річний навчальний план для 7 - 9-х класів
з поглибленим вивченням окремих предметів**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво*	Мистецтво	1	1	1	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3	3
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів		3,5	4	4	3,5	3
Разом		26+3	28,5+3	30+3	31+3	32+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2	2,5	2	2	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3

* Заклад загальної середньої освіти може обирати інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

*** В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко

до освітньої програми Долинського Ліцею «Науковий» (таблиця 18 до Типової освітньої програми, в редакції наказу МОН України від 20.04.2018 №405)

**Програмне забезпечення інваріантної частини освітньої програми
Долинського Ліцею «Науковий» Долинської міської ради Івано-Франківської
області (затвержені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)
(5-9 класи)**

Предмет	Назва програми (автор)	Клас
Українська мова	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи»	5-9
Українська література	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи»	5-9
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5 – 9 класи.	5-9
Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (колектив авторів, керівник колективу Ніколенко О.М.)	5-9
Історія України. Вступ до історії	Історія України (Вступ до історії). Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.	5
Всесвітня історія. Історія України	Всесвітня історія. Історія України. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.	6
Історія України	Історія України. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7-9 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.С.	7-9
Всесвітня історія	Всесвітня історія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7-9 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.С.	7-9
Основи правознавства	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Ремех Т.О. Муза О.В., Євтушенко Р.І., Сутковий В.Л., Зорнік Т.Є., Лоха Л.О., Силенко В.В.)	9
Музичне мистецтво	Мистецтво. Музичне мистецтво. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-7 класи. Масол Л., Коваленко О., Гайдамака О	5-7
Образотворче мистецтво	Мистецтво. Музичне мистецтво. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-7 класи. Масол Л., Коваленко О., Гайдамака О	5-7
Мистецтво	Інтегрований курс «Мистецтво» Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 8-9 класи. Масол Л., Коваленко О., Гайдамака О.	8-9

Математика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5–9 класи» (колектив авторів)	5-9
Природознавство	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Природознавство» (колектив авторів)	5
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (колектив авторів)	6-9
Географія	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія.	6-9
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-9
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (колектив авторів)	7-9
Трудове навчання	Трудове навчання. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	5-9
Фізична культура	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Круцевич Т. Ю., Галенко Л.А., Тимчик М.В.	5-9
Основи здоров'я	Основи здоров'я. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Бойченко Т.Є., Воронцова Т.В., Шиян О.І.	5-9
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5–9 класи» (для здобувачів освіти, які вивчали інформатику в 2-4 класах) (колектив авторів)	5-9

Додаток 6
до освітньої програми Долинського Ліцею
«Науковий» (таблиця 2 до Типової освітньої
програми наказу МОН України від 20.04.2018
№408)

Навчальний план
для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети¹	27 (29)	26 (28)
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова ²	2	2
Мова і література корінного народу, національної меншини ³	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура ⁴	3	3
Захист Вітчизни	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години¹ на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8 (6)	9 (7)
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

¹ У дужках подано кількість годин для закладів освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини.

² За наявності належних умов заклад освіти може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови, використовуючи додаткові години.

³ Мова і література корінного народу, національної меншини входить до базових предметів лише для закладів освіти з навчанням мовою, корінного народу, національної меншини. В інших закладах освіти цей предмет може обиратися за потреби самим учнем за рахунок додаткових годин.

⁴ Години фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

Директор департаменту

загальної середньої та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко

до освітньої програми Долинського Ліцею «Науковий» (таблиця 3 до Типової освітньої програми наказу МОН України від 20.04.2018 №408)

**Кількість навчальних годин для профільних предметів
за освітньою програмою Долинського Ліцею «Науковий»
Долинської міської ради Івано-Франківської області**

Профільний предмет	Кількість годин на тиждень	
	10-А, 11-А класи (профіль математичний)	10 – Б, 11-Б класи (профіль українська філологія)
Українська мова		4
Українська література		4
Алгебра	5	
Геометрія	4	

до освітньої програми Долинського Ліцею «Науковий» (таблиця 26 до Типової освітньої програми, в редакції наказу МОН України від 20.04.2018 №405)

**Програмне забезпечення інваріантної частини освітньої програми
Долинського Ліцею «Науковий» Долинської міської ради Івано-Франківської області
(10-11 класи)**

Предмет	Назва програми (автор)	Класи	Гриф
Українська мова	Навчальна програма "Українська мова (рівень стандарту). 10-11 класи"	10-А, 11-А	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Українська мова	Навчальна програма "Українська мова (профільний рівень). 10-11 класи"	10-Б, 11-Б	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Українська література	Навчальна програма "Українська література (рівень стандарту). 10-11 класи"	10-А, 11-А,	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Українська література	Навчальна програма "Українська література (профільний рівень). 10-11 класи"	10-Б, 11-Б	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Англійська мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи Іноземні мови Рівень стандарту	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Зарубіжна література	Зарубіжна література. Рівень стандарту	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Історія України	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 10-11 (рівень стандарту)	10-А, 10-Б, 11-А, 11-Б	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407, до навчальних програм внесені зміни (наказ МОН України від 21.02.2019 №236)
Всесвітня історія	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 10-11 (рівень стандарту)	10-А, 10-Б, 11-А, 11-Б	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Громадянська освіта	Інтегрований курс «Громадянська освіта»	10	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Математика	Навчальна програма "Математика (рівень стандарту). 10-11 класи"	10-Б, 11-Б	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Математика	Навчальна програма "Математика (профільний рівень). 10-11 класи"	10-А, 11-А	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407

Мистецтво	Навчальна програма для здобувачів освіти 10-11 класів закладів загальної середньої освіти "Мистецтво. 10-11 клас" (рівень стандарту)	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Біологія, екологія	Біологія і екологія. 10-11 класи (рівень стандарту) навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Географія	Географія. 10-11 клас. Рівень стандарту	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Фізика, астрономія	«Фізика і Астрономія 10-11» (рівень стандарту)	10-11	Наказ МОН від 24.11.2017 № 1539
Хімія	Хімія. 10-11 класи (рівень стандарту) навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Інформатика	Навчальна програма "Інформатика (рівень стандарту). 10-11 класи"	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 10-11 класи» (рівень стандарту) (авт. М.В. Тимчик, Є.Ю. Алексейчук, В.В. Деревянко, В.М. Єрмолова, В.О.Сілкова)	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
Захист України	Навчальна програма «Захист Вітчизни» для навчальних закладів системи загальної середньої освіти (рівень стандарту) (колектив авторів)	10-11	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407, наказ від 31.03.2020 №464 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»

**Програмне забезпечення варіативної частини освітньої програми
Долинського Ліцею «Науковий»
Долинської міської ради Івано-Франківської області**

Предмет	Назва програми	Класи	Видавництво	Гриф
Основи християнської етики	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи християнської етики»	3-9	Свічадо	Лист МОН від 16.07.2015 № 1/11-10027
Сучасна українська літературна мова: морфологія	Програми факультативних курсів та курсів за вибором з української мови й літератури	7	Київ «Дивослово»	Лист ІМЗО від 04.07.2019 №22.1/12-Г-551
Синтаксис простого та простого ускладненого речення	Програми факультативних курсів та курсів за вибором з української мови й літератури	8	Київ «Дивослово»	Лист ІМЗО від 04.07.2019 №22.1/12-Г-551
Синтаксис складного речення	Програми факультативних курсів та курсів за вибором з української мови й літератури	9	Київ «Дивослово»	Лист ІМЗО від 04.07.2019 №22.1/12-Г-551
Основи зорової (візуальної) поезії Колінченко О.М.	Факультативний курс	10-11	КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»	Лист МОН України від 21.12.2015 № 2.1/12-Г-115
Аптека природи	Програма курсу за вибором.	6	Аксіома	Лист ІТЗО 27.01.2019 № 14.1/12-Г-58.
Логіка	"Логіка. Програма факультативного курсу для 5-9 класів" (авт. Буковська О.І., Васильєва Д.В.)	5-7	Освіта	Лист ІМЗО 10.07.2020 № 22.1/12-Г-557
Вибрані питання алгебри	"Збірник програм з математики для допрофільного навчання та профільної підготовки" в частині варіативної складової (упорядники Прокопенко Н.С., Єргіна О.В., Вашуленко О.П.)	7	Ранок	Лист ІМЗО від 04.07.2016 № 2.1/12-Г-440
Розв'язування задач з параметрами	"Збірник програм з математики для допрофільного навчання та профільної підготовки" в частині варіативної складової (упорядники Прокопенко Н.С., Єргіна О.В., Вашуленко О.П.)	10-11	Ранок	Лист ІМЗО від 04.07.2016 № 2.1/12-Г-440

«Ті, хто зупиняли землю і рухали Сонце» (видатна особистість в історії)	Навчальна програма курсу за вибором	6		Лист ІМЗО від 27.06.2017 № 21.1/12-Г-280
Німецька мова за три роки	«Німецька мова за три роки», автори Л.М. Харламова і ін.	6-7	видавництво ІМ	№ 6, 2010 рік
Іноземна мова у професійному самовизначенні (німецька мова)	програма Н.М.Нікішина, Т.В.Вочканова, А.В.Чередниченко, Л.І.Іноземцева, А.Є.Мартинова,	8-9	Сайт МОН	ІМЗО № 221/12-Г-346 від 09,06,2020
Країни Європи на політичній карті світу	Збірник програм курсів за вибором та факультативів «Географія» у 2 частинах (упорядник Гільберг Т.)	11	ІППО	Лист МОН від 10.08.2016 № 1/11-10921
Українознавство	Навчальна програма для учнів 5-11 класів закладів загальної середньої освіти України	5-11	Київ, 2020	Лист МОН України від 10.08.2020 №1/11-5310
Нуклеїнові кислоти	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології	8,9	Кам'янець-Подільський, Аксіома, 2019	Лист ІПЗО від 27.01.2014 №14.1/12-Г-58
Основи медичних знань	Курс за вибором для учнів 8-х (9)-х класів	8,9	Кам'янець-Подільський, Аксіома, 2019	Лист ІПЗО від 27.01.2014 №14.1/12-Г-58

В освітній програмі Долинського Ліцею «Науковий»
Долинської міської ради Івано-Франківської області
на 2023/2024 навчальний рік
пронумеровано, прошнуровано
67 (шістдесят сім) сторінок

Директор _____ Л.Савчин